

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2136

Vragen van het lid **Futselaar** (SP) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht dat ruim 300 studenten de Hogeschool Rotterdam hebben verlaten vanwege openstaande collegegeldschulden* (ingezonden 8 mei 2017).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 19 juni 2017).

Vraag 1

Deelt u de mening dat het uiterst zorgwekkend is dat afgelopen september maar liefst 306 studenten de Hogeschool Rotterdam verlieten vanwege een openstaande collegegeldschuld?¹

Antwoord 1

Ja. Wanneer studenten door hun onderwijsinstelling vanwege een betalingsachterstand op het collegegeld worden uitgeschreven en hun studie moeten staken, dan verdient dat inderdaad de volle aandacht, op de eerste plaats van de instelling en de student zelf. Een inschrijving is volgens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) pas geldig indien het collegegeld is of wordt voldaan, dus als het betaald is of wanneer er een betalingsregeling is afgesproken (WHW, art. 7.37, lid 2). Een instellingsbe-stuur kan de inschrijving van de student beëindigen nadat hij is aangemaand en stelt hier regels voor op (WHW, art 7.42 leden 2 en 4). Wanneer een student niet wil betalen, dan is uitschrijving een optie. Wanneer een student wel wil maar niet kan betalen, dan is er een andere situatie. Ik ga ervan uit dat de instelling en de student samen een oplossing vinden voor een betalingsachterstand en een betalingsregeling treffen, zeker wanneer er sprake is van bijzondere en persoonlijke omstandigheden. Studenten kunnen over voldoende middelen beschikken. Aan studiefinanciering kunnen zij inclusief het collegegeldkrediet nu € 1.033,01 per maand opnemen. Wanneer de student moeite heeft om zijn betalingsverplichtingen -aan de onderwijsinstelling en ook in bredere zin- te voldoen, kan de (gemeentelijke) schuldhulpverlening mogelijk een oplossing bieden, zodat de student zijn studie kan voortzetten.

¹ <https://profielen.hr.nl/2017/geldzorgen-belemmeren-studiesucces/>

Vraag 2

Wat is er de oorzaak van dat dit aantal op de Hogeschool Rotterdam is verdubbeld ten opzichte van twee jaar geleden (toen het nog 151 studenten betrof) en dat het gemiddelde schuldbedrag is gestegen van € 1.203,- in 2014 naar € 1.560,- in 2016?

Antwoord 2

Ik heb navraag gedaan bij de Hogeschool Rotterdam. De precieze oorzaak van de stijging ten opzichte van twee jaar eerder is niet bekend. De oorzaak zou kunnen liggen in het feit dat aan deze instelling relatief veel studenten uit de lagere inkomenscategorie zijn ingeschreven en relatief veel studenten met een schuldenproblematiek. Decanen en docenten signaleren dat die problemen spelen. De Hogeschool Rotterdam ziet de schuldenproblematiek als een maatschappelijk probleem dat zij slechts ten dele kunnen helpen oplossen. Dat ben ik met hen eens.

Vraag 3

Is u bekend hoeveel studenten in Nederland een hogeschool of universiteit verlaten vanwege collegegeldschuld? Zo nee, wilt u dat op zo kort mogelijke termijn onderzoeken? Zo ja, hoe beoordeelt u deze cijfers?

Antwoord 3

Nee, er zijn geen landelijke cijfers bekend. Onlangs is wel door het Hoger Onderwijs Persbureau een inventarisatie gemaakt. Dit levert een gedifferentieerd beeld op. Bij de groep studenten die wel willen maar niet kunnen betalen, gaat het veelal om studenten met serieuze schuldenproblemen. Mijn ambtenaren zullen samen met de collega's van SZW in overleg treden met de NVVK, de branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren, met als doel te bezien hoe we ervoor kunnen zorgen dat deze kwetsbare groep zo nodig de weg naar de schuldhulpverlening vindt en passende ondersteuning krijgt.

Vraag 4

Deelt u de mening dat de hoge collegegelden mede een belangrijke oorzaak zijn van deze collegegeldschulden?

Antwoord 4

Nee, die mening deel ik niet. Dankzij het collegegeldkrediet kunnen studenten altijd over voldoende middelen beschikken om het collegegeld te voldoen. Dit lijkt vooral een probleem van onvoldoende financiële zelfredzaamheid van een specifieke groep studenten. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Acht u de schatting van de Hogeschool Rotterdam reëel dat het aantal studenten met financiële stress ongeveer tien procent is? Zo ja, deelt u de mening dat dit alarmerend is? Zo nee, op grond van welke feiten komt u tot deze andere inschatting?

Antwoord 5

Ja, deze inschatting is reëel. Uit de Monitor beleidsmaatregelen blijkt dat 13 procent van de Nederlandse studenten in 2015–2016 serieuze financiële moeilijkheden ervaart (figuur 8.42). Volgens Nibud heeft van alle huishoudens in Nederland een op de vijf huishoudens dusdanig ernstige betalingsachterstanden dat er sprake is van betalingsproblemen.

Vraag 6

Bent u ermee bekend dat studiesucces afneemt als gevolg van financiële stress? In hoeverre bent u bereid aanvullende maatregelen te doen om deze problematiek onder studenten te helpen op te lossen?

Antwoord 6

Financiële stress is niet bevorderlijk voor studieprestaties. Samen met de onderwijsinstellingen en instanties als het Nibud blijf ik op zoek naar manieren om de financiële zelfredzaamheid van studenten verder te versterken. Dit is een weerbarstige problematiek waarvoor geen simpele, snelle oplossing voorhanden zijn. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 7

Bent u bereid de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) zo aan te passen dat het mogelijk wordt dat studenten met een collegegeldkrediet de mogelijkheid hebben om de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) te verzoeken het collegegeld rechtstreeks over te maken aan de onderwijsinstelling, om daarmee de studenten te ontlasten en het risico op uitval te verminderen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 7

Ik ben er niet van overtuigd dat juist deze jongeren, die hun financiële huishouding niet op orde hebben, gebruik zouden maken van deze mogelijkheid. Daarnaast zouden de administratieve lasten voor zowel de instellingen als DUO fors toenemen. In 2016 maakten gemiddeld circa 124.000 studenten gebruik van het collegegeldkrediet. Zoals gezegd in antwoord op vraag 3, is deze groep naar mijn overtuiging eerder gebaat bij ondersteuning door schuldhulpverleners en bij versterking van hun financiële vaardigheden.